

Orientering

Til Økonomiudvalget

Konklusionsrapport i sag om indberetning til whistleblowerordningen om kommunal indberetning af indtægter efter stoploven

Resumé

Økonomiudvalget orienteres om, at en whistleblowersag om kommunal indberetning af indtægter efter stoploven er afsluttet.

I sagen finder whistleblowerenheden det ikke godtgjort, at Københavns Kommune har undladt at indberette modtagne midler fra HOFOR i 2016 i strid med stoploven.

Sagsfremstilling

Whistleblowerenheden modtog den 24. november 2022 en indberetning, som indikerede, at Københavns Kommune havde undladt at indberette modtagne midler fra HOFOR i 2016, hvilket er i strid med lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger (stoploven).

Kommunerne skal efter stoploven årligt indberette modtagne uddelinger og vederlag fra deres vandselskaber. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør som indberetningsmyndighed, om kommunens indberettede rådighedsbeløb mv. kan godkendes.

I 2016 modtog Københavns Kommune en erstatning på 5,1 mio.kr. for de rådighedsindskrænkninger, som kommunen som ejer måtte tåle i forbindelse med anlæg af en tunnel, der indgår i den kommunale skybrudssikring på Østerbro.

Parallelt med indberetningen til kommunens whistleblowerordning blev der sendt en tilsvarende indberetning til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens whistleblowerordning. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen rettede i den anledning henvendelse til Københavns Kommune om eventuel genoptagelse af indberetningerne efter stoploven for 2016 eller 2017.

Økonomiforvaltningen har i svar til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fremsendt dokumentation for beregning af erstatning samt dokumentation for ekstern vurdering af markedsværdien af grunden.

29-05-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 9689

Dokumentnummer i F2
5425496

Sagsnummer eDoc
2024-0171139

Sagsbehandler
Liza Lund Højgaard Jensen

Økonomiforvaltningen har endvidere redegjort for, at idet den beregnede erstatning svarer til markedsværdien, er det kommunens opfattelse, at kommunens modtagelse af den nævnte erstatning fra HOFOR ikke er registreringspligtig efter stoploven.

Den 4. april 2024 modtog Økonomiforvaltningen en afgørelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvor styrelsen oplyste, at de har vurderet, at der ikke ud fra de foreliggende oplysninger er grundlag for at genoptage styrelsens stoplovsafgørelse, samt at styrelsen for nuværende ikke foretager yderligere i sagen.

Whistleblowerenheden finder det på den baggrund ikke godtgjort, at kommunen har undladt at indberette modtagne midler fra HOFOR i 2016 i strid med stoploven.

Interessenter og opmærksomhedspunkter

Ingen

Økonomi

Ingen

Videre proces

Ingen

Bilag

Konklusionsrapport

WHISTLEBLOWER

ORDNINGEN

I KØBENHAVNS KOMMUNE

Indberetning om kommunal indberetning af
indtægter efter stoploven

Konklusionsrapport

Indhold

1. Indberetningens tema	3
2. Konklusion	3
3. Vurderingsgrundlag	3
4. Indhentede oplysninger	4
5. Vurdering	5
6. Sagens videre behandling	5
Bilag	6
- a. Forvaltningens bemærkninger	6
- b. Whistleblowerordningens anvendelsesområde og forpligtelsen til at følge op	6
- c. Særligt om tavshedsbelagte oplysninger mv.	6
- d. Denne rapports fortrolighed	7

Borgerrepræsentationen har udpeget Borgerrådgiveren som den upartiske afdeling i kommunen, der varetager whistleblowerordningen. Borgerrådgiveren udgør herefter whistleblowerenheden efter loven.

Whistleblowerenheden modtager og følger op på indberetninger til whistleblowerordningen og giver feedback til indberetteren efter lov om beskyttelse af whistleblowere § 11, stk. 1, og § 12, stk. 2. Whistleblowerenheden har herunder ansvaret for at undersøge, om oplysningerne i modtagne indberetninger kan be- eller afkræftes.

1. Indberetningens tema

Som led i varetagelsen af whistleblowerordningen har whistleblowerenheden modtaget og fulgt op på en indberetning vedrørende Økonomiforvaltningens indberetning af indtægter efter stoploven. Beskrivelsen her er omskrevet af hensyn til whistleblowerlovens § 25 om tavshedspligt.

Indberetningen blev modtaget den 24. november 2022, og opfølgningen på whistleblowersagen afsluttes med denne rapport. Undersøgelsen er gennemført med bistand fra Intern Revision. Rapporten har været forelagt Økonomiforvaltningen til eventuelle bemærkninger. Forvaltningens bemærkninger er vedlagt som bilag i det omfang de ikke er indarbejdet i den endelige rapport.

2. Konklusion

På baggrund af materialet fra Økonomiforvaltningen, som whistleblowerenheden har modtaget via Intern Revision, finder whistleblowerenheden det ikke godtgjort, at Københavns Kommune har undladt at indberette modtagne midler fra HOFOR i 2016 i strid med stoploven.

Det bemærkes, at formidlingen af indberetningens temaer fra whistleblowerenheden til Intern Revision har været begrænset af whistleblowerlovens særlige tavshedsbestemmelse og begrænsede adgang til at videregive oplysningerne internt i kommunen kombineret med, at indberetteren ikke har samtykket til videregivelse af indberetningen, jf. whistleblowerlovens §§ 25-26. Dette vurderes dog ikke at have været af afgørende betydning for Intern Revision og Økonomiforvaltningens mulighed for at tilvejebringe det efterspurgte oplysningsgrundlag, jf. mere herom nedenfor.

3. Vurderingsgrundlag

Kommunerne skal efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger (stoploven) årligt indberette modtagne uddelinger og vederlag fra deres vandselskaber. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgør som indberetningsmyndighed, om kommunens indberettede rådighedsbeløb mv. kan godkendes.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser til Københavns Kommune vedrørende 2016 og 2017 er dateret henholdsvis den 13. marts 2017 og den 18. marts 2018. I begge afgørelser oplyser styrelsen, at kommunens indberetning efter stoploven kan godkendes for det pågældende år. I afgørelserne er anført, at Københavns Kommune ikke har foretaget uddelinger, afståelser eller omstruktureringer omfattet af registreringspligten efter stoplovens §§ 2-3.

4. Indhentede oplysninger

Whistleblowerenheden anmodede 1. juni 2023 Intern Revision om bistand til at afklare om det indberettede forhold kunne af – eller bekræftes.

Intern Revision har efter aftale med whistleblowerenheden fremsendt omskrevet version af oplysningerne inkluderet i indberetningen til Økonomiforvaltningen.

Økonomiforvaltningen svarede ved e-mail af 15. juni 2023 og havde indkredset indberetningen til at vedrøre en skybrudstunnel på Østerbro. Økonomiforvaltningen har i e-mail af den 20. juni 2023 stillet relevant materiale til rådighed.

Materialet vedrørte grundlæggende dokumentation for og beregning af erstatning i forbindelse med fravigelse af det ulovbestemte gæsteprincip.

Parallelt med undersøgelsen af forholdene, på baggrund af indberetningen til Whistleblowerordningen, har indberetter også indsendt en indberetning til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens whistleblowerordning. Økonomiforvaltningen blev bekendt med dette i e-mail af 6. juli 2023, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen orienterede om mulig genoptagelse af afgørelsen om indberetning efter stoploven for 2016 eller 2017. Økonomiforvaltningen informerede Intern Revision om henvendelsen fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen den 7. juli 2023.

I e-mail af 7. juli 2023 orienterede Intern Revision whistleblowerenheden om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens orientering om mulig genoptagelse af afgørelsen om indberetning efter stoploven for 2016 eller 2017, samt at Intern Revision ikke ville foretage yderligere i sagen, før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering af sagen forelå.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anmodede i e-mail den 6. juli 2023 Økonomiforvaltningen om at fremsende det aftalegrundlag, der lå til grund for modtagelse af erstatningen på 5,1 mio.kr. samt dokumentation for erstatningens størrelse og dato for modtagelsen af erstatningen. Endvidere anmodede styrelsen om en redegørelse for, hvordan og på hvilket beregningsgrundlag erstatningen blev fastsat samt eventuelle øvrige bemærkninger til sagen.

Økonomiforvaltningen sendte den 16. august 2023 besvarelse til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sammen med den ønskede dokumentation.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anmodede den 22. september 2023 Økonomiforvaltningen om yderligere oplysninger vedrørende bilag til ekstern vurderingsrapport for fastsættelse af erstatningsbeløb.

Økonomiforvaltningen fremsendte den ønskede dokumentation til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen den 12. oktober 2023.

Den 4. april 2024 modtog Økonomiforvaltningen afgørelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvor styrelsen oplyser, at de har gennemgået det indsendte materiale og oplysninger og har vurderet, at der ikke ud fra de foreliggende oplysninger er grundlag for at genoptage styrelsens stoplovsafgørelse, samt at styrelsen for nuværende ikke foretager yderligere i sagen.

5. Vurdering

Whistleblowerenheden har gennemgået oplysningerne fra Økonomiforvaltningen og har lagt disse til grund. Oplysningerne er sammenholdt med indberetningen.

Indberetningen indikerede, at Københavns Kommune har undladt at indberette modtagne midler fra HOFOR i 2016, hvilket er i strid med stoploven. Indberetningen indikerede, at midlerne ikke vises i de afgørelser, der foreligger tilgængelige på Konkurrencestyrelsens hjemmeside. Indberetningen indikerede yderligere, at midlerne er en erstatning der er opstået i forbindelse med placering af en tunnel, de indgår i den kommunale skybrudssikring.

Videre indikerer indberetningen, at parterne 26. februar 2016 indgik aftale om, at der som led i en forhandlingsmæssig løsning betales 5,1 mio.kr. til Københavns Kommune, som erstatning for de rådighedsindskrænkninger Københavns Kommune som ejer af de arealer, hvorunder tunnelen passerer, må tåle.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har 6. juli 2023 rettet henvendelse til Københavns Kommunen om eventuel genoptagelse af indberetningerne efter stoploven for 2016 eller 2017. Økonomiforvaltningen har i svar til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fremsendt dokumentation for beregning af erstatning samt dokumentation for ekstern vurdering af markedsværdien af grunden. Økonomiforvaltningen har endvidere redegjort for, at idet den beregnede erstatning svarer til markedsværdi er det kommunens opfattelse, at kommunens modtagelse af den nævnte erstatning fra HOFOR ikke er registreringspligtig efter stoploven.

Konkurrence og Forbrugerstyrelsen har i e-mail den 4. april 2024 truffet afgørelse vedrørende mulig genoptagelse af indberetningen vedrørende stoploven i 2016 eller 2017. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen oplyser i den forbindelse, at styrelsen nu har gennemgået det indsendte materiale og oplysninger og har vurderet, at der ikke ud fra de foreliggende oplysninger er grundlag for at genoptage styrelsens stoplovsafgørelse, samt at styrelsen for nuværende ikke foretager yderligere i sagen.

Whistleblowerenheden finder det på den baggrund ikke godtgjort, at Københavns Kommune har undladt at indberette modtagne midler fra HOFOR i 2016 i strid med stoploven.

6. Sagens videre behandling

Sagen anses på det foreliggende grundlag for afsluttet ved whistleblowerenheden.

Det følger af vedtægt for Borgerrådgiverfunktionen § 27, at forvaltningen efter afslutning af undersøgelsen af en sag under whistleblowerordningen træffer beslutning om, hvad sagen giver anledning til, hvilket meddeles whistleblowerenheden til orientering.

Ansvar for sagens videre behandling påhviler derfor alene forvaltningen, og whistleblowerenheden foretager ikke yderligere og har ikke bemyndigelse til at følge op på sagen.

Whistleblowerenheden kan, med respekt for den særlige tavshedspligt ift. indberettere, orientere Borgerrådgiverudvalget, Økonomiudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen om udfaldet af konkrete sager under whistleblowerordningen.

Borgerrådgiverudvalget modtager efter aftale kopi af alle afsluttende rapporter under whistleblowerordningen.

Bilag

a. Forvaltningens bemærkninger

Økonomiforvaltningen har ved e-mail af 6. maj 2024 oplyst, at forvaltningen ikke har bemærkninger til denne konklusionsrapport.

b. Whistleblowerordningens anvendelsesområde og forpligtelsen til at følge op

Lov om beskyttelse af whistleblowere indfører en pligt for offentlige og private arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte til at oprette en whistleblowerordning.

Ordningen skal omfatte indberetninger om

- alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold, samt
- visse overtrædelser af EU-retten (nærmere de dele af EU-retten, som er nævnt i direktivets bilag).

Med "alvorlige lovovertrædelser og øvrige alvorlige forhold" er tilsigtet, at der som udgangspunkt skal være tale om forhold, hvis afdækning er i offentlighedens interesse.

Indberetninger, som ikke er omfattet af ovennævnte anvendelsesområde, falder uden for whistleblowerordningens anvendelsesområde og kan afvises.

Loven giver beskyttelse for personer, som indgiver oplysninger til en whistleblowerordning, herunder ved at indføre en stram ramme for håndtering af oplysninger om indberetterens identitet og af indberettede oplysninger i øvrigt, ved at beskytte indberettere imod repressalier og bestemmer videre, at indberettere ikke ifalder ansvar for at skaffe sig adgang til de oplysninger, som indberettes.

Whistleblowerenheden har efter loven pligt til omhyggeligt at følge op på indberetninger, som falder ind under lovens anvendelsesområde.

Det fremgår af styrelsesvedtægt for Københavns Kommune af 16. december 2021, § 24, stk. 2, at Borgerrådgiveren varetager kommunens whistleblowerordning. Borgerrådgiveren udgør således Københavns Kommunes whistleblowerenhed.

Whistleblowerloven er gennemført i vedtægt for Borgerrådgiverfunktionen af 17. december 2021.

Whistleblowerenheden modtager, følger op og giver feedback til indberetteren efter lov om beskyttelse af whistleblowere § 11, stk. 1, og § 12, stk. 2. Whistleblowerenheden har herunder ansvaret for at undersøge, om oplysningerne i modtagne indberetninger kan be- eller afkræftes. Undersøgelsen har alene dette formål og skal således ikke fastlægge et eventuelt ansvar eller fremkomme med forslag, anbefalinger eller indstilling til sagens videre håndtering.

c. Særligt om tavshedsbelagte oplysninger mv.

Tavshedspligt og begrænset adgang til videregivelse

Efter whistleblowerlovens § 25 har whistleblowerenheden tavshedspligt med hensyn til oplysninger, der indgår i modtagne indberetninger.

Den sædvanlige adgang til at videregive oplysninger internt i kommunen gælder ikke for sådanne oplysninger, idet lovens § 26 bestemmer, at oplysninger om whistleblowerens identitet og andre oplysninger, ud fra hvilke whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes, ikke uden whistleblowerens udtrykkelige samtykke må videregives til andre end whistleblowerenhedens medarbejdere, jf. lovens § 26, stk. 1.

Andre oplysninger fra indberetninger end identitetsafslørende oplysninger må kun videregives internt i kommunen til ansatte, som konkret har brug for dem til at følge op på indberetningen, jf. lovens § 26, stk. 3.

Kun hvis indberetter giver samtykke, kan alle oplysningerne videregives. Samtykke gives langt fra i alle tilfælde. Forvaltningen vil derfor ofte kun modtage en del af indberetningen.

Øvrige oplysninger, der indsamles i forbindelse med sagens videre behandling, er ikke omfattet af tavshedspligten, men kan være omfattet af andre bestemmelser om fortrolighed.

Oplysninger, som er anonymiseret i denne rapport

Med henvisning til tavshedspligten i lov om beskyttelse af whistleblowere § 25 samt til almindelige fortrolighedshensyn til medarbejdere i kommunen, er personer anonymiseret i denne rapport, ligesom konkrete afdelinger eller enheder kan være sløret for ikke at identificere berørte personer i sagen eller andre fortrolige forhold. Forvaltningen er bekendt med sagens nærmere omstændigheder.

d. Denne rapportes fortrolighed

Denne rapport er en del af sagen under whistleblowerordningen med j.nr. WB 2022-110. Whistleblowersagen indeholder oplysninger, som kan bevirke, at oplysninger eller sagen som sådan er undtaget fra aktindsigt.

Denne konkrete rapport er ikke fortrolig. Forvaltningen er blevet i hørt i forbindelse med denne vurdering.